Scott Christian UNIVERSITY
A Dynamic Centre of Academic Excellence

SCHOOL OF EDUCATION
SECOND YEAR, FIRST SEMESTER
EXAMINATION FOR THE BACHELOR OF EDUCATION ARTS
KIS 211: FONETIKI NA FONOLOJIA

Tarehe: **Muda: Masaa mawili**

1. (a) Pambanua dhana zifuatazo za kiisimu
   - (i) Foni (alama 2)
   - (ii) Alofoni (alama 2)
   - (iii) Kidatu (alama 2)
   - (iv) Fonetiki (alama 2)
   - (v) Fonimu (alama 2)

   b) Kwa kutoa mifano fafanua sifa tano za fonimu (alama 10)

   c) Fafanua jinsi sauti zifuatazo zinavyotamkwa
   - (i) Vipasuo (alama 2)
   - (ii) Kitambaza (alama 2)

   (d) Eleza maana ya sifa bainifu (alama 2

   (e) Bainisha Irabu nne za kimsingi za mbele (alama 4)

2. Pambanua dhana zifuatazo za kifonolojia ukitumia mifano kutoka lugha yoyoye uliyochagua.
   - (a) Mlingano wa kifonetiki (alama 5)
   - (b) Ubadilishanaji huru (alama 5)
   - (c) Usawazishano (alama 5)

3. a)Kila mwanafolojia ni sharti awe na ujuzi wa kifonetiki ili kuweza kufanya uchunguzi wake kikamilifu. Jadili kauli hii (alama 10)

   (b) Andika maneno yafuatayo kwa hati ya kifonetiki.
   - (i) bughudha
   - (ii) thamani
   - (iii) Chao
   - (iv) Ng'ang'ania
   - (v) Nyimbo (alama 10)

4. Huku ukitoa mifano mwafaka kutoka kwa lugha ya Kiswahili, jadili mifanyiko ya kifonolojia ifuatayo
   - (i) Unazalishaji (alama 5)
   - (ii) Usilimisho (alama 5)
   - (iii) Muungano wa irabu (alama 5)

5. Fafanua mitazamo ifuatayo kuhusu fonimu.

(i)Fonimu ni tukio la Kisaikolojia (alama 10)
(ii)Fonmu ni tukio la Kifonolojia (alama 10)